

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

Poslanecká sněmovna

2021

VIII. volební období

Pozměňovací návrh

poslanců Ing. Věry Kovářové a Bc. Mikuláše Ferjenčíka

k sněmovnímu tisku č. 1160

(Vládní návrh zákona o kompenzačním bonusu pro rok 2021)

1. V § 17 se slova „působnosti tohoto zákona“ zrušují.
2. Na konci § 17 se doplňují slova „ a za každé bonusové období podle § 10 zákona č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, ve znění pozdějších předpisů“.
3. V § 20 se slova „působnosti tohoto zákona“ zrušují.
4. Na konci § 20 se doplňují slova „, za každé bonusové období podle § 5 zákona č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, ve znění pozdějších předpisů, a za každé bonusové období podle § 10 zákona č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, ve znění pozdějších předpisů“.
5. V nadpisu části šesté se slovo „PŘECHODNÉ“ nahrazuje slovem „PŘECHODNÁ“.
6. V § 23 se dosavadní text označuje jako bod 1 a doplňují se body 2 a 3, které znějí:

„2. Příspěvek kraji za bonusová období podle zákona č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, ve znění pozdějších předpisů, poskytne Ministerstvo financí do 1 měsíce ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

3. Příspěvek obci a příspěvek kraji za bonusová období podle zákona č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, ve znění pozdějších předpisů, poskytne Ministerstvo financí do 5 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.“.

Odůvodnění

Navrhovatelé pozměnovacího návrhu vítají, že Ministerstvo financí po předchozím odmítnutí nově do zákona o kompenzačním bonusu vložilo mechanismus zmírňující negativní dopady do rozpočtů samospráv s účinností od 1. února 2021. Ovšem není možné souhlasit, že tak tomu bude pouze za dopady tohoto zákona o kompenzačním bonusu, nikoliv také za dopady zákona č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2.

Po vyhlášení nouzového stavu na podzim roku 2020 byla v České republice zavedena řada mimořádných opatření, v jejichž důsledku byl opětovně zaveden kompenzační bonus jako kompenzace za dopady těchto kroků vlády. I v tomto případě byl zachován mechanismus „spoluúčasti“ územních samosprávných celků na výplatě kompenzačního bonusu, a to i přesto, že se jednalo o vládní negativní zásah do ekonomiky.

Oproti „jarnímu“ kompenzačnímu bonusu v roce 2020 nebyly v rámci zákona č. 461/2020 Sb. navrženy náhrady po samosprávě, jako se tomu stalo v rámci novelizačního zákona č. 299/2020 Sb., který stanovil jednorázový nenávratný příspěvek pro obce, a to za dopady zákona č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2. Tedy příspěvek vyplacený obcím a městům během července a srpna v roce 2020 byl pouze náhradou za „jarní“ kompenzační bonus a nikoliv také za podzimní, jak opakovaně uvádí zástupci ministerstva financí. Toto vyplývá i z dikce ustanovení § 9a zákona o kompenzačním bonusu, které zní: *„Za účelem zmírnění negativních dopadů působnosti tohoto zákona do rozpočtů obcí včetně hlavního města Prahy (dále jen „obce“) se zavádí jednorázový nenávratný příspěvek ze státního rozpočtu (dále jen „příspěvek“).“*. Z toho vyplývá, že příspěvek obcím byl vyplacen pouze za dopady **zákona č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2**, nikoliv za dopady zákona č. 461/2020 Sb. Krajům nebyly hrazeny ani negativní dopady zákona č. 159/2020 Sb.

Dále Ministerstvo financí dne 9. června 2020 předložilo návrh zákona (ST 890), kterým navrhovalo obcím a městům příspěvek na *„zmírnění poklesu daňových příjmů v roce 2020 v souvislosti s epidemií koronaviru označovaného jako SARS CoV-2“*, tedy ministerstvo chtělo kompenzovat obcím výpadky nejen v důsledku jarního kompenzačního bonusu, ale **také výpadky na sdílených daních**. Tento zákon vzal předkladatel zpět v 1. čtení po schválení příspěvku obcím a městům v rámci zákona č. 299/2020 Sb. Ačkoliv záměr příspěvku podle zákona č. 299/2020 Sb. je primárně určen na kompenzaci za podíl na jarním kompenzačním bonusu, **je zcela nepochybné, že Ministerstvo financí chtělo v červnu 2020 kompenzovat obcím i pokles daňových příjmů, což je jednak třeba kvitovat, jednak Ministerstvu financí, které na tento záměr patrně zapomnělo, jeho vlastní iniciativu připomínat. Nelze proto tento příspěvek považovat za kompenzaci dopadů zákon č. 461/2020 Sb.**

Ministerstvo financí opakovaně uvádí, že obce, města a kraje musí „dýchat se státem“, ale v případě kompenzačního bonusu není možné souhlasit. Tak jako v době hospodářského růstu jim rostou příjmy, v době krize naopak klesají. Ale toto se děje pouze v důsledku mechanismu, který spočívá ve stanovení procentního podílu na výnosu sdílených daní. Tedy v době rostoucího inkasa příjmy rostou i samosprávám, v době poklesu inkasa sdílených daní naopak rozpočty samospráv mají nižší příjmy ze sdílených daní.

Na obce, města a kraje ovšem principiálně nelze přenášet dopady vládních rozhodnutí, tím spíše v situaci, kdy je žádoucí podpora lokální a regionální ekonomiky, v níž právě samosprávy sehrávají klíčovou úlohu. To již překračuje meze solidárnosti, jak je uvedeno výše. Pokud by samosprávám nebyly tyto dopady zpětně kompenzovány ve skutečné výši, byly by současnou krizí zasaženy dvakrát. Jednak poklesem výběru sdílených daní z důvodu omezení ekonomiky na základě mimořádných opatření vlády, dále pak v důsledku vyplácení kompenzačního bonusu za tato mimořádná opatření. To již není solidárnost rozpočtů samospráv se státním rozpočtem, ale jde stále o přenos nepříznivých dopadů vládních rozhodnutí na samosprávy.

Nelze také opomenout nezastupitelnou roli samospráv při boji s pandemií koronaviru, kdy jsou to často ony, kdo zajišťují a řídí opatření přímo v území, zajišťují ochranné pomůcky a personální síly, aby ochránily své občany.

Z těchto důvodů se navrhuje, aby obcím, městům a krajům byl negativní dopad předchozích zákonů o kompenzačním bonusu do rozpočtů samospráv kompenzován ve skutečné výši dle jejich podílu na výplatě kompenzačního bonusu.

V Praze 16. 2. 2021

Ing. Věra Kovářová, v. r.

Bc. Mikuláš Ferjenčík, v. r.

Vyznačení změn oproti návrhu zákona (změny vyznačeny tučně)

(...)

§ 17

Příspěvek obci

Za účelem zmírnění negativních dopadů působnosti tohoto zákona do rozpočtů obcí se zavádí příspěvek ze státního rozpočtu (dále jen „příspěvek obci“) za každé bonusové období podle § 11 a za každé bonusové období podle § 10 zákona č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, ve znění pozdějších předpisů.

(...)

§ 20

Příspěvek kraji

Za účelem zmírnění negativních dopadů působnosti tohoto zákona do rozpočtů vyšších územních samosprávných celků (dále jen „kraj“) se zavádí příspěvek ze státního rozpočtu (dále jen „příspěvek kraji“) za každé bonusové období podle § 11, za každé bonusové období podle § 5 zákona č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, ve znění pozdějších předpisů, a za každé bonusové období podle § 10 zákona č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, ve znění pozdějších předpisů.

(...)

ČÁST ŠESTÁ

~~PŘECHODNÉ~~ PŘECHODNÁ USTANOVENÍ

§ 23

1. V případě, že osobě vznikl za stejný kalendářní den současně nárok na kompenzační bonus podle tohoto zákona a na kompenzační bonus podle zákona č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, ve znění pozdějších předpisů, provede se při jejich předepsání vzájemné započtení.

2. Příspěvek kraji za bonusová období podle zákona č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, ve znění pozdějších předpisů, poskytne Ministerstvo financí do 1 měsíce ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

3. Příspěvek obci a příspěvek kraji za bonusová období podle zákona č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, ve znění pozdějších předpisů, poskytne Ministerstvo financí do 5 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.